

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á lögum um mannvirki nr. 160/2010 (einföldun byggingarreglugerðar og breytt byggingareftirlit).
Ráðuneyti	Félags- og húsnæðismálaráðuneytið/Skrifstofa húsnæðis- og skipulagsmála.
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	25. júní 2026

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifapáttum fyrir ríkið

- 1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifapættir á fjárhag ríkissjóðs.**
 - a) Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
Á ekki við.
 - b) Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.
Á ekki við.
 - c) Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
Varanleg.
 - d) Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun.
Á ekki við.
 - e) Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.
Á ekki við.
- 2. Tekjubreytingar.**

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
Ekki er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi áhrif á tekjuöflun ríkissjóðs.
- 3. Útgjaldabreytingar.**

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
Ekki er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi áhrif á útgjöld ríkissjóðs.
- 4. Eignabreytingar.**

Engar.
- 5. Aðrir áhrifapættir varðandi ríkisfjármál.**
 - a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.
Á ekki við.
 - b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.
Á ekki við.
 - c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.
Á ekki við.

- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.
Á ekki við.
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi.
Á ekki við.
- f) Opinber innkaup og útboð.
Á ekki við.
- g) Eignaumsýsla ríkisins.
Á ekki við.
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna.
Á ekki við.
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.
Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. **Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**
 - a) í gildandi fjárlögum
Ekki er gert ráð fyrir fjárhagsáhrifum á ríkissjóð.
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Ekki er gert ráð fyrir fjárhagsáhrifum á ríkissjóð.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Ekki er gert ráð fyrir fjárhagsáhrifum á ríkissjóð.
2. **Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**
Ekki er gert ráð fyrir fjárhagsáhrifum á ríkissjóð.
3. **Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?**
Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.**
2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?**
Mun snerta alla hagaðila í mannvirkjagerð og sveitarfélög. Ætlunin er að einfalda regluverk og endurskoða fyrirkomulag byggingareftirlits með það að markmiði að draga úr eftirlitsbyrði og taka upp áhættumiðað eftirlit. Það mun hafa í för með sér sparnað fyrir þá aðila sem almennt standa sig vel en beina eftirliti frekar þangað sem þörf er á.
3. **Samkeppnisiskilyrði.**
 - a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).
Ekki er gert ráð fyrir að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist vegna breytinganna.
 - b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).
Ólíklegt.

- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).

Engin áhrif.

- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

Engin áhrif.

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.

Ekki talið leiða til aukins kostnaðar fyrir sveitarfélög en mun fela í sér minni umsvif á þjónustu sem byggingarfulltrúaembætti sveitarfélaga veita gegn gjaldskrá. Þá myndast tækifæri til þess að nýta betur embætti byggingarfulltrúa sem fá rými til að sinna öðrum mikilvægum eftirlitsverkefnum en hönnunar- og framkvæmdareftirliti.

Með flutningi verkefna frá sveitarfélögum til skoðunarstofa mun draga úr tekjum sveitarfélaga samhliða fækkun verkefna þar sem gjöld sem nú eru greidd til sveitarfélaga vegna eftirlitsverkefna þeirra munu renna til skoðunarstofa verði frumvarpið að lögum.

2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.

Á ekki við.

3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.

Við endurskoðun byggingarreglugerðar í kjölfar lagabreytinganna munu vera gerðar breytingar á reglugerðinni sem þarf að tilkynna til ESA, en frumvarpið felur ekki í sér tilkynningarskyldar reglur.

4. Áhrif á byggðalög.

Á ekki við.

5. Áhrif á frjáls félagasamtök.

Á ekki við.

6. Áhrif á jafnrétti kynjanna.

– Sjá leiðarvísi fyrir mat á jafnréttisáhrifum.

– Sjá greiningarramma fyrir jafnréttismat.

Á ekki við.

7. Áhrif á lýðheilsu.

Heilnæmara húsnæði.

8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.

Endurskoðun byggingarreglugerðar mun styðja við nýsköpun í mannvirkjagerð.

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.

Á ekki við.

10. Áhrif á stjórnýsly, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni. <i>Liggur ekki fyrir að svo stöddu.</i> 11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar. <i>Á ekki við.</i> 12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun. <i>Liggur ekki fyrir.</i>
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á 1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag. <i>Óvissa er um hver kostnaðaráhrif geta orðið en það verður greint þegar endanleg útfærsla liggur fyrir.</i> 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á. <i>Liggur ekki fyrir að svo stöddu.</i> 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat). <i>Breytt byggingareftirlit og sveigjanlegri byggingarreglugerð mun á heildina lítið hafa þjóðhagslegan ávinning í för með sér, þó erfitt sé að gera betur grein fyrir hve mikill hann verður nákvæmlega vegna takmarkaðra gagna.</i> <i>Ljóst þykir þó að markviss gagnaöflun vegna mannvirkjagerðar sem fylgi tillögunum komi til með að gera stjórnvöldum kleift að greina þær upplýsingar sem þarf til að meta áhrifin ásamt því að nýtast í fræðslustarf, forvarnir, rannsóknir og nýsköpun.</i>
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati 1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?